

'De kemel van Leuven': polemie en kritiek

De uitvoering van de bouw van het Leuvense gerechtshof geeft aanleiding tot polemie en kritiek tussen politici op provinciaal niveau, in architectenkringen en bij de Leuvense publieke opinie.

Hoewel de provincieraad in de jaren 1922-1923 het nieuwbouwproject, met kennisname van de geschatte uitgaven ten beloop van 5 tot 7 miljoen frank, en de plannen en bestekken voor de eerste aanbestedingen (fundering, ruwbouw en gevelafwerking) unaniem had goedgekeurd, laaien vanaf 1927 de gemoederen hoog op. Naar aanleiding van een vraag tot budgetverhoging hekelde vooral katholieke oppositieleden het spijzieke beleid van de bestendige deputatie. Ze laken de voorlegging van onvolledige dossiers die een correcte inschatting van ontsprekende kosten verhinderden, het gebruik van te dure materialen van buitenlandse herkomst, het geknoei met aanbestedingen en uitbetaling van daglonen, en het buitensporige karakter van niet voorziene decoratieve sculpturen. En dit ondanks herhaaldelijke aanbevelingen van de raad om kostenbesparende ingrepen toe te passen, zonder in te moeten op de eisen gesteld door de bestemming van het gebouw.

**"Wat men er ook over zegge,
men zal nooit aan de massa
doen gelooven dat zulk
ontzaggelijk groot gebouw
noodzakelijk is. Integendeel,
het monument waarvoor die
geldverspilling gedaan is,
wordt reeds door het volk
met den naam van 'kemel'
bestempeld."**

Antoine Leonard, 1927¹

Bovendien is volgens hen een te grote vrijheid gegeven aan de architect die al te vaak plannen en lastenboeken heeft gewijzigd. Tot slot vinden ze dat de kolossale dimensies van het gebouw niet in overeenstemming zijn met de beoogde functies en reële noden. De verhuur van lokalen aan

andere overheden kan allerminst de bijbehorende inrichtings- en onderhoudskosten compenseren. De provincieraad eist en verkrijgt in 1927 de oprichting van een commissie, waarin ook de provinciaal architect zetelt, die alle plannen, opmetingen, bestekken en lastenboeken van nog uit te voeren werken moet bestuderen, alvorens de deputatie tot uitvoering kan overgaan.

**"Le palais de justice que
je qualifie de bazar, est
absolument inutile pour les
services judiciaires de Louvain.
Ce bâtiment est appelé à
Louvain 'l'éléphant'!"**

Leon Coenen, 1928²

Met de criticasters vanuit architecturale hoek delen ze de mening dat de monumentaliteit van het gebouw niet in verhouding staat tot zijn inplanting in het stedelijk weefsel. Er is onvoldoende ruimte rond het gebouw om zijn kwaliteiten, zoals de zuivere lijnvoering of de koepelbekroning, te laten uitkomen. Naast een financiële besparing, had de plaatsing van de voorgevel aan de zijde tegenover de Sint-Pieterskerk dit kunnen verhelpen. Daarnaast hekelde ze dat het gebouw niet in een moderne stijl is ontworpen. De historiserende aanpak met klassieke Franse vormen sluit immers weinig harmonieus aan bij de dominante gotische en neo-Vlaamse bouwstijlen in de Leuvense binnenstad. De koele ontvangst door de inwoners van Leuven blijkt uit het feit dat het gebouw in de volksmond al snel de spottende bijnaam 'kemel' krijgt. Zo geven de Leuvenaars al schertsend uiting aan hun mening dat ze het omvangrijke gebouw als een flater beschouwen. De media pikt hier gretig op in en verwijt de provincie grootheidswaanzin.

**"Il faut admettre, sous peine
de nier l'évidence, que la
Province eut, au début,
les yeux plus grands que
l'estomac."**

La Nation Libre, 1927

Artikel uit *La Nation Libre*,
10de jaargang, n° 324, 1927.
Collectie Rijksarchief Leuven.

¹ Conseil provincial de Brabant. Compte rendu des séances du conseil provincial, 1927, p. 130 (zitting van 23/02/1927). Provinciaal Archief Vlaams-Brabant.

² Conseil provincial de Brabant. Compte rendu des séances du conseil provincial, 1928, p. 487-488 (zitting van 10/10/1928). Provinciaal Archief Vlaams-Brabant.